

WYKLUCZENIE CYFROWE PROBLEM NIE TYLKO LUDZI STARSZYCH?

Rozwój technologii, a także ogromna ilość i różnorodność dostępnego na rynku sprzętu elektronicznego doprowadziła do powstania zjawiska wykluczenia cyfrowego. Kojarzy się je najczęściej z osobami starszymi, dla których korzystanie ze współczesnych dóbr techniki jest zbyt trudne. Czy jest to jednak jedyna grupa narażona na e-wykluczenie?

Wykluczenie cyfrowe - co to?

Zacznijmy od tego czym w ogóle jest wykluczenie cyfrowe. Termin ten oznacza ograniczony lub całkowity brak możliwości korzystania z nowych form komunikacji. Wynika to z faktu, iż większość ludzi była świadkiem pojawienia się telefonów komórkowych czy Internetu i w dorosłym wieku musieli dopiero nauczyć się korzystać z tych dóbr.

umiejętności (prawie 45%). Zaledwie $\frac{1}{4}$ z nich odniosła się do finansowego braku możliwości zakupu sprzętu lub usługi. Wynika z tego, że nie korzystanie z nowych technologii w o wiele mniejszym stopniu wynika ze względów ekonomicznych niż psychologicznych i mentalnych.

Wykluczenie cyfrowe - czy dotyczy tylko osób starszych?

Według badań wykluczeniem cyfrowym dotknięta jest $\frac{1}{3}$ Polaków. Czy w tym gronie znajdują się jednak wyłącznie osoby starsze? Z pewnością jest to dominująca, lecz nie jedyna grupa. Podsumowując liczne dostępne raporty, można stwierdzić, że do ludzi zagrożonych e-wykluczeniem zaliczają się także osoby niepełnosprawne, słabiej wykształcone

Wykluczeniem cyfrowym dotknięty jest co 3 z nas!

Z analiz wynika, że główną przyczyną zjawiska wykluczenia jest bariera psychologiczna, związana z brakiem chęci i motywacji do korzystania z Internetu, a nawet obawą przed nowymi mediami. Wiąże się to z faktem, iż osoby te nie mają wiedzy o nowych technologiach, często w obawie przed tym że nie poradzą sobie z ich przyswojeniem nie próbują i nie chcą uczyć się jak z nich korzystać.

W badaniach "Społeczeństwo informacyjne w Polsce" przeprowadzonych w 2014 r. przez Główny Urząd Statystyczny, osoby, które nie korzystają z Internetu jako powód wskazały brak potrzeby (prawie 60% odpowiedzi) i brak

(szczególnie z wykształceniem podstawowym i zawodowym), o gorszej sytuacji materialnej, a także, w mniejszym stopniu, zamieszkałe na terenach wiejskich lub o słabo rozwiniętej infrastrukturze.

Wśród czynników mających wpływ na zagrożenie e-wykluczeniem znajdują się także niskie kompetencje społeczne i zawodowe, które skutkują wykluczeniem społecznym, a także nierówności w dostępie do edukacji oraz wsparcia w zakresie korzystania z nowych technologii.

Szacuje się, że w 2020 roku aż 90% zawodów będzie wymagało umiejętności korzystania

Wykluczenie nigdy się nie skończy?

z komputera i internetu. W grupie ryzyka znajdują się więc też osoby, które obecnie są aktywne zawodowo, ale nie zdają sobie sprawy z konieczności nabycia umiejętności korzystania z Internetu. Warto także wspomnieć, że większość osób wykorzystuje sieć wyłącznie w celach rozrywkowych, nie zdając sobie sprawy z jej pełnego potencjału - w 2014 roku jedynie niecałe 12% internautów wykorzystywało ją do poszukiwania pracy.

Warto też zauważyć, że nieprawdopodobnie szybki rozwój technologii może doprowadzić do sytuacji, w której osoby obecnie dobrze odnajdujące się w nowych mediach w ciągu kilkunastu, a nawet zaledwie kilku lat mogą stać się jednostkami zagrożonymi tzw. wykluczeniem drugiego stopnia. Ciągłe powstają coraz to nowsze rozwiązania, które jeszcze niedawno wydawały się być niemożliwe w realizacji i coraz trudniej będzie nadążyć za tym rozwojem. Wykluczenie cyfrowe będzie obecne prawdopodobnie tak długo, jak będą rozwijać się nowe technologie.

Jak pomóc takim osobom wdrożyć się w nowe technologie? Przede wszystkim konieczne jest wprowadzenie programów, mających na celu edukację w tym zakresie. Strony internetowe powinny być także dostosowywane do potrzeb osób e-wykluczonych. Podjęto już w tym kierunku pewne kroki - Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności z maja 2012 r. nałożyło na serwisy podmiotów realizujących zadania publiczne taki obowiązek.

Zgodnie z tym rozporządzeniem, wszystkie strony tych instytucji powinny być dostosowane do międzynarodowego standardu WCAG 2.0. Gwarantuje on, że serwisy te będą łatwiej dostępne, wygodniejsze w użyciu i przyjaźniejsze dla osób zagrożonych wykluczeniem cyfrowym. Nie jest to jednak powszechna praktyka wśród pozostałych stron internetowych - aby tak się stało, konieczne byłoby wprowadzenie odpowiednich regulacji prawnych.

Jak widać, osoby starsze nie są jedyną grupą zagrożoną wykluczeniem cyfrowym. Co istotne, do tego grona zaliczamy się także my. Obecnie dobrze odnajdujemy się w nowych technologiach, ale trudno stwierdzić jak to będzie wyglądać za 10-20 lat. Czy da się temu jakoś zaradzić? Poza edukowaniem się we własnym zakresie w nowych mediach i próbą nadążania za nieustannym ich rozwojem nie pozostaje nam chyba żadne rozwiązanie.

